

JAN TINBERGEN COLLEGE

Meer rust op school door vast publicatiemoment cijfers

Dat er op het Jan Tinbergen College iets moest gebeuren aan het moment van cijferpublicatie, was al een tijd duidelijk. Continu werden leerlingen geconfronteerd met nieuwe cijfers: daar zat geen structuur of regelmaat in. Sinds aanpassing van het publicatiemoment mogelijk is in Magister, heerst er meer rust op school. “De druk die merkbaar was bij leerlingen wanneer er nieuwe cijfers bekend waren, is nu weg.”

Conrector Mayke Eckhardt vertelt over de onrust die er was tijdens en na schooltijd. “Tijdens de les Frans kregen de leerlingen ineens het cijfer van Duits. Of op zondagavond had de docent biologie de toets nagekeken en de cijfers ingevoerd in Magister. En dan was er onrust in de gang wanneer het laatste cijfer van natuurkunde bekend was. Je moet je voorstellen dat je ieder moment van de dag ineens beoordeeld kunt worden. Als je dan gezellig met je familie aan tafel zit, kleurt dat het moment.”

Medeverantwoordelijk voor prestatiedruk

Dit alles valt volgens Mayke samen met toenemende prestatiedruk onder jongeren. “Een tijd lang dachten we dat dit coronanaweeën waren, maar inmiddels weten we dat dit niet zo is. Uit onderzoek blijkt dat steeds meer jongeren niet goed in hun vel zitten. Als school ben je medeverantwoordelijk voor de druk die jongeren ervaren, dat realiseren we ons terdege.” Die druk onder jongeren herkent ook ouder Femke. Haar twee kinderen zitten op het Jan Tinbergen College. Waar haar ene kind geen druk ervaart, ervaart haar andere kind juist een hoge druk. “Zij is heel perfectionistisch, niet

gauw tevreden en legt de lat hoog voor zichzelf. Dat merk je aan zenuwen, dat ze iets vaak te veel vindt en dat ze weinig tijd voor zichzelf ervaart.”

Aanpassing toetsbeleid

De toenemende prestatiedruk was een aantal jaar geleden reden voor de school om het toetsbeleid aan te passen. Mayke: “We kwamen erachter dat sommige leerjaren met veel vakken, zoals 2-havo, gemiddeld vier toetsen per week hadden. Dan sta je als leerling constant aan én het is niet per se de beste manier om dingen te leren. In het nieuwe toetsbeleid zijn we daarom de nadruk gaan leggen op formatief handelen. Eerst een formatief moment, daarna pas een toets. Het geeft leerlingen beter inzicht in het eigen leerproces. Daarnaast toetsen we nu grote gehelen lesstof in plaats van brokstukjes.”

“

“De docent koppelt eerst de inhoud van een toets klassikaal terug, en pas daarna zet de docent de cijfers in Magister.”

Onderwerp van gesprek

Ook de stress die uitgaat van de bekendmaking van cijfers was al lange tijd onderwerp van gesprek. Mayke: “In de teams, in het managementteam, in de medezeggenschapsraad, in de leerlingenraad en op klankbordavonden: het was een terugkerend onderwerp. Iedereen was het erover eens dat er iets moest veranderen. De afspraak was daarom al: de docent koppelt eerst de inhoud van een toets klassikaal terug, en pas daarna zet de docent de cijfers in Magister. Maar dan nog kon het zijn dat cijfers werden ingevoerd op een moment dat je er als leerling niet op zat te wachten.”

Publicatiemoment aanpassen in Magister

Toen het mogelijk werd om een vast publicatiemoment van cijfers in te stellen in Magister, heeft het Jan Tinbergen College dit dan ook gelijk aangepakt. Mayke: “Dit sloot precies aan bij de gesprekken die we al hadden. De aanpassing van het publicatiemoment sluit goed aan bij onze visie op een telefoonvrije school. Het past bij ons dat je niet de hele dag al je apps in de gaten moet houden. We wisten meteen: dit gaan we doen.”

De school koos ervoor om cijfers te publiceren van maandag tot en met donderdag, om 16.30 uur. Mayke: “Leerlingen weten nu: dat is het moment dat er cijfers online komen. Ze zijn dan thuis en het is meestal het moment dat ouders bijna thuiskomen. Het geeft leerlingen de regie om thuis zelf het gesprek over het cijfer te voeren. Bovendien kunnen ze zelf bepalen of ze het willen delen met klasgenoten.”

Ouders

Middels een brief informeerde de school ouders en leerlingen in het voorjaar van 2025 over de voorgenomen wijzigingen. Die gingen in vanaf de meivakantie. Aan het eind van hetzelfde schooljaar evalueerde de school de aanpassing van het publicatiemoment middels een enquête onder ouders. Een derde van de ouders vulde die in. Mayke: “Hieruit bleek dat 85% van de ouders het nieuwe beleid prettig vond. We hebben nog nooit zo'n positieve evaluatie gehad. Wel kregen we terug dat het publicatiemoment in de toetsweken misschien anders moet. Dan kan het onhandig zijn dat er geen cijfer in Magister staat op vrijdag, met het oog op herkansingen de week erna. We kijken hoe we dat kunnen aanpassen.”

Femke vindt het ook een positieve ontwikkeling. “Het is prettig wanneer je als leerling thuis komt, wetende dat je ouders nog geen cijfers weten. Voorheen kreeg ik als ouder namelijk ook een notificatie bij elk nieuw cijfer van m'n kinderen. Daarover

stuurden we soms toch berichtjes naar elkaar. Uiteindelijk biedt het vooral rust en duidelijkheid, vooral als je in afwachting bent van een cijfer. Vroeger zat mijn kind continu te checken of het cijfer al binnen was, en nu weet je: om 16.30 uur wordt het gepubliceerd.”

Bespreken in leerlingenraad

De school zal de aanpassing van het publicatiemoment met de leerlingenraad bespreken. Mayke: “Dat doen we wanneer de leerlingenraad weer bijeenkomt in dit nieuwe schooljaar. We doen hierover verder geen enquête, want er zijn al genoeg enquêtes die leerlingen moeten invullen, bijvoorbeeld over docenttevredenheid en leerlingtevredenheid. We willen leerlingen niet overvragen, ook met het oog op druk.”

Een profielwerkstuk van leerlingen over prestatiedruk was een extra motivator om de aanpassing van het publicatiemoment in te voeren. “Leerlingen hebben daarbij een folder gemaakt met tips voor docenten om stress bij leerlingen te verminderen. Die folder hebben we laten drukken en verspreid onder collega’s.”

Meer rust

Mayke merkt dat met de aanpassing van het publicatiemoment er meer rust op school is. “De gesprekken die je altijd in de gang hoorde zijn weg. De druk rondom cijfers lijkt minder. Natuurlijk blijft er wel stress voor een toets.

“

“Leerlingen hebben een folder gemaakt met tips voor docenten om stress bij leerlingen te verminderen.”

We blijven in gesprek over hoe we ervoor zorgen dat die stress acceptabel is.” De school denkt na over het integreren van stress in lichamelijke opvoeding. “Dat staat nog in de kinderschoenen, maar we denken aan een lessencyclus over stress. Daarin komen dan vragen aan bod zoals: hoe voelt je lijf? En hoe ga je om met stress?”

Jongeren zijn geen watjes

Mayke heeft als tip voor andere scholen: “Doe het gewoon! Het wordt nu zo makkelijk gemaakt door de techniek en het zorgt voor minder cijferstress onder je leerlingen. Ga bij jezelf na hoe je het zou vinden als je om tien uur ‘s avonds nog een berichtje krijgt van je baas waarin je een beoordeling krijgt. In de krant lees ik weleens reacties dat jongeren tegenwoordig watjes zijn. Dan denk ik bij mezelf: die mensen werken niet in het onderwijs of hebben geen kinderen. Jongeren van nu leven in een andere werkelijkheid dan wij vroeger zonder mobieltjes en Magister. Dat is echt een verandering en een nadeel van deze tijd.”

Wat doet project Toetsdruk?

Door het organiseren van inspiratiesessies, het opzetten van leernetwerken en ontwikkelgroepen en het geven van trainingen zet het project in op een doordacht toetsbeleid voor scholen. Bij activiteiten worden zowel leerlingen als schoolleiding betrokken. LAKS organiseert voor leerlingen zogenaamde Toetstalks waarin leerlingen de vaardigheden leren om het gesprek in de school aan te knopen over toetscultuur. De VO-raad organiseert bijeenkomsten en legt verbindingen tussen scholen om hen te ondersteunen in het ontwikkelen van een toetscultuur die past bij de eigen school.